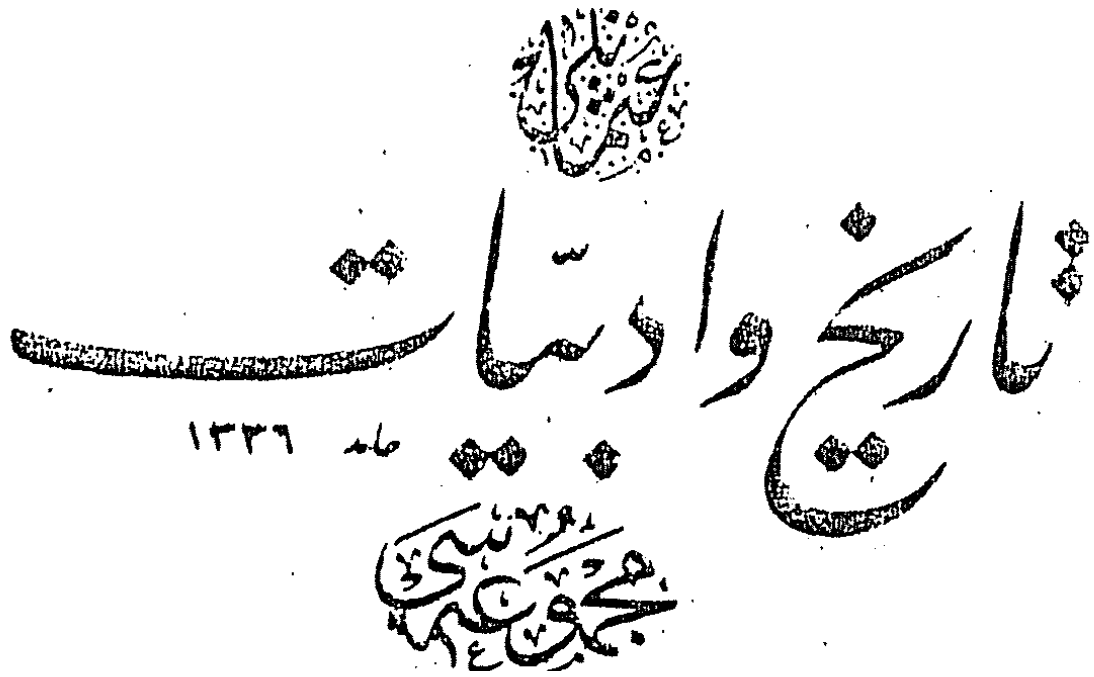




قبله لی زاده فؤاد بکک (سلیم ثالث و ناپولئون) اسمندہ کی کتابی،
یازدینی سائر کتابلر کی حقیقتہ غیر موافق و عاداتا خیالی بر صورتہ ترجمہ
ایتمش اولسی حقندہ ادیب مقتدر سلیم ثابت بک افندینک تنقیداتی
[۱: نجی نسخہ دن مابعد]

فؤاد بکک کتابنک ۱۰۸ نجی صحیفہ سندہ دھاپک بویوک یا کلشور
وار. اولامشلی شویہ ایضاح ایدیم کہ مقصدای آکلاشیلین: مسلمانلر
بالذات استقلاللری موضوع بحث اولدینغہ قولایجہ قانع اولدقلرندن.
بر غیرت نومیدانہ ایله محاربه یه عزم ایتمشلسہ دمہ سباستیانی اوللری اویاہ
بر جہد وغیرتہ مستعد کورمیور. واقعا مسلمانلرک بر جہد و اقدامی
هیچ شہسز عزم و شدتله وقوعه کلش ایسہ دمہ بونک سببی ایشک اوزون
سورمامش اولسی ایدی. یعنی مؤلف شایدایش اوزاسه یدی مسلمانلر بیقوب
استانبولی مدافعه دن واز کیجہ جکلردی دیمک ایستیور.

ایشته مؤلفک مقصدی بو اولدینی حالہ باقیکنز فؤاد بک نہ بیورمشلرہ:
« مسلمانلر، بالذات استقلاللرینک دوچار تہلکہ اولدینغہ بو صورتله
قولایجہ قانع اوله رق نومیدانہ بر غیرتہ محاربه یه حاضر لانیورلردی.
سہ باستیانی بونلری بودرجہ بر غیرت کوسترمکہ مقتدرطن ایتمہ یوردی.
مع مافیہ شہسز بو غیرت مؤثر اولمادی.. چونکہ دوام ایدمہ مدی.»
آ فؤاد بک نہ سویلیورسک؟ عکسنہ، او غیرت مؤثر اولمش، چونکہ
انکلیز دوئماسی چکیلوب کیتمشندی. ایشته فرانسیزجہ عبارہ:

Sebastiani ne les croyait pas capable d'un tel effort,
qui ne fut sans doute vigoureux que parcequ'il n'eut pas
à durer.

بکم الله عشقنه بو ترجمہ سوداسندن واز کیجہ یا خود کیت اولا بر
فرانسیزخواجہ سندن مکمل بر درس کور، سوکرا کل کتاب ترجمہ نہ باشلا!
§ — ۱۰۹ نجی صحیفہ دمہ فؤاد بک بردہ طوپلر اصاغہ ایتدیرمکدن
بحث ایدیور. استانبولک علی المعجلہ مدافعه سنہ اوغراشیلدینی زمانہ

طوب اصاغمه-سه امکان وارمی و دشمن بونی بکلمی ؟ مؤلفك
عبارمه-ی بو :

Tout le problème était donc de construire au plus vite
des batteries nombreuses, hérissées des canons . . .

بونك معناسی ه ایدمی بوتون مسئله علی المجله طوبارله دونامش
متعدد طایبه لر انشا ایتدیرمکده ایدمی . ه دیمك اولدینی حالد ه فؤاد
بك شو عبارمی ه بوتون مسئله . . . متعدد استحکاملر انشا و طوبلر
اصاغه ایتدیرمکده ایدمی ه دییه ترجمه ایلشدر . یعنی هم ایشده کی
استعجال معناسی آتلامش ، هم برده طوب اصاغمه سی مصالحی اویدیرمشدر .
آمن یاربی ، کتابك هر صحیفه سی بویله خطارله مالی ! . برآز
ه ها آشایگی صحیفه لرده مثالر کوسترمیم :

۲۰۱ نجی صحیفه دن : ه دهوای اسلامدن زیاده کنیدی ایچون
چالیشان نابولونك بو مواعدینه اعتماد ایدلاملی ایدمی . والحاصل
فرانسزله اتفاق وحق موجودیتلری بونلری بحضور ایدیوردی .
بونك فرانسزجه سی متن اصلینك ۱۸۸ نجی صحیفه سند شویله در :

Les Janissaires soutenaient qu' il fallait se défier de
ces avances, que Napoléon travaillait plus pour lui même
que pour la cause de l' Islam ils redoutaient ses présents.

شمدی بوعبارمه کوره فؤاد بکک با کیشلری بربرر کوسترمیم :
اولا عبارمه ده کی Avances کلمه سی مواعد دیمك دکدر . فرانسزجه
وعدده promesse دیرلر . آوانس کلمه سی جمعده تکلیفات اولیه دیمکدر .
ثانیاً Cause کلمه سی دعوا دکل مصلحت دییه ترجمه ایتمك اولادر .
ثالثاً Présents موجودیت دیمك دکدر . بو کلمه یاسمدر ، یا صفتدر .
اگر صفت ایسه معناسی حاضر دیمکدر . فقط اولدیم کی اونك معناسه
کلن ه ses ، لفظی بو کلمه نك اسم اولدینی صراحة کوستریور . بو
کلمه نك اسم اولدینه کوره معناسی هدیه ، عطیه برده اوچ زماندن

بررسی اولانی حال دیمکدر . ایشته فؤاد بکه خواجه دن فرانسزجه
او قوماسنی توصیه ایتدیکم بو کوچک تفرماتی او کرمسنی الزام ایتدیکم
ایچون در .

بوندن باشقه نو - بکک ترجمه سنین ناپولئونکی تکلیفاتدن بکیچره
یلرک خوشالانمادینی آکلانیلمبور . حالبوکه سلطان سلیم ناپولئونه
وتجدهات و اصلاحات طرفدار اولدینی حالده یکیچریلر بونلره مخالف
ایدی . بناء علیه ترجمه یی مؤلفک بیانسه کورم وختله یاتیق
برقات دها ایجاب ایدردی : « یکیچریلر بو تکلیفاتدن شبهه ایدملک
لازمکدیکنی و ناپولئونک مصالحت اسلامیه دن زیاده بالذات کندیس
ایچون چالیشدیغنی ادعا ایدیورلردی . مشارالیهک هدیه لرندن پنه زیاده
اندیشه ایلکده ایدیلر . »

شو تفصیلاته کورم فؤاد بکک « والحاصل فرانسزلرله اتفاق وحق
موجودیتلری بونلری بحضور ایدیوردی ، طرزنده کی ترجمه سی ایچون
نه دیمک لازمکله چکنی بو دفعه سز حکم ایدیکز .
ینه شو ۲۰۱ نجی صحیفه ده کی متعدد یا کلشردن دها برینی قیصه جه
کوستریم :

« کتدکجه آواز تهديد و اشتکالری او قدر یوکسلدیکه آرتق سلطان
خرستیانلری آنجق ینه خرستیانلر سایه سنده محافظه ایدم بیلوردی .
ایشته برهذیان دها . عجبا پادشاه خرستیانلری هانکی خرستیانلر
سایه سنده محافظه ایدیورمش ؟ فسبحان . . .

« دریسو ، بویله برشی سویله میور : اونک افاده سی بویله :

Ils gemessaient chaque iours plus amèrement que le Sultan.
ne pût se défendre des Chrétiens que par les chrétiens .

فؤاد بک ، باق بونک ترجمه سی او کرم :

« یکیچریلر ، ذات حضرت پادشاهینک خرستیانلره قارشو کندیسنی

ینه خریستیانلر واسطه سیاه مدافعه یه مقتدر اوله بیللمسندن طولای
هر کون دها آجی بر صورتده ایگله یورلردی ،

مؤلف آکلاتلی ایستیورکه پادشاه اسلامک کندی ملکینی ینه
کنند، قاجی و کند، قدرت و سطوتیه بحافظه ایتسی لازم کلیرکن
بوندن اظهار عجز ایتسی و دشمنلرینه قارشى و اجنبی بر قوتدن استظهار
ایلمی مسکری طائفه نك کوجلرینه کیدیورمش . نهایت عصیانلرینه
قدر سبب اولمش .

§ — ۲۰۲ نجی صحیفه نك صوکارنده کی « شوملا ، نه دره بوراسی
نیجه یوزلرجه سنه مدت تورکلرک الک بویوک اردولرینه مرکز اجتماع
اولمش اولان شنی قصبه سیدر . ذاتا کتابک بر چوق یرنده مثلاً اوخری
یرینه « اوخریدا ، ولبان یرینه « لیان ، یازدیغکزه باقلیرسه غالباً
بلاد عثمانیه نك ده اسملرینی بیلیمورسکنز .

§ — آل سکا ینه مهم برپا کلش ، مم ۲۰۳ نجی صحیفه ده :
« پایتخت جوارنده قاله جق اولان یکیچری اورتالرینک بوندن
خبری بیله یوقدی . . بک ! او یله دکل . بونلر سلطان سلیمک تصوراتی
حسن ایتمشلر ، بهانه ایله یکیچریلری استانبولدن اوزاقلاشدیرمق
ایسته دیکنی چاقشلر و بوسیلنه ، عصیان فکرینه دها زیاده قوت ویرمشلر .
ذاتاً مؤلف کتابده سزک ترجمه ایتدیگکیز کی خبرلری بیله یوقدی
دیور . فرانسزجه متنک ۱۹۰ نجی صحیفه سنده باق نه دیور :

Les quelques ortas de janissaires qui restèrent aux
environs de la captial n'ignorèrent peutêtre pas de ce calcul.

شوعبارده ده کی ignorer واقعا بیللمه مک ، جاهل اولمق ، خبری اولماق
مناسنه در . فقط بونک باشنه pas ... ne ادا تلینی قولاجق اولورسه ق
بونلر ادا تانی اولدقلرندن وایکی نفیدن بر مثبت چیقاجفندن معناد کیشیر
و جاهل اولمق معناسی جاهل اولماق یعنی آچیق ترجمه سی بیلیمک مناسنه کلیر .
بناء علیه عباره نی شویله ترجمه ایتلیدیکیز :

« پایتخت جوارنده قالان برقاچ یکچیری اورتاسی بلکه بونیتی
 یلیورلردی ، فرانسه جه عبارده کی calcul کلمه سی بوراده عادی حساب
 معناسنه دکلدیر . مجازاً نیت معناسنه مستعملدر . نته کیم بزم حساب
 لفظندن ده مجازاً او معنا قصد اولونه بیلیر .

شومکتوبی بوراده بیتیرمک ایستیوردم . فقط کوزینه بردن برکله
 ایلیدیدی . باشی ، آشاغیسی او قودم . برشی آکلایه مدم . کتابک
 اصلنه باقدم . سزده سویلیهیم : (ارفورت) مذاکراتندن برکون
 اول ایمپراطور تالهیرانی چاغیرتمش وکندیسنه بعض تعلیمات ویرمش ،
 نتیجه سنده فؤاد بکک ترجمه سنه کوره سویله دیمش : ایشته انسانیتپرورلک
 اینتون واسع بر ساحة ، بو خصوصده سزه صلاحیت کامله ویریورم .
 یالکیز آرزو ایدرم که ، بوانسانیتپرورلک شر قواری اولسون . آدیو]
 ایشته آکلایه مدم نقطه ، انسانیتپرورلک شر قواری اولسون نه دیمکدر ؟
 « دریو » بوتعلیماتی یازدقدن صکره فؤاد بکک ترجمه سنه کوره شو
 مطالعه یی یوریدیور : « بو مسئله نلک بروقت غیر معینه تعلیق دیمکدی .
 ای یاه فؤاد بک ، مسئله مادامکه بروقت غیر معینه تعلیق اولنه جقمش ،
 بونزدن ده ایشی آکلایه مدم دکلیدیکنز ؟

ناپولئونلک تالهیرانه توصیه ایتدیکی شر قواری انسانیتندن آکلایه مدم ؟
 « دریو » بویله برشی سویله مبور بکم ، ایشته متن :

Je vous donne sur cela carte blanche je veux seulement
 que ce soit de la philanthropie lointaine , Adieu.

شو عبارده کی lointaine کلمه سی بعید ، اوزاق معناسنه کلن loin
 لفظندن مشتدر . هر نه ایسه عبارده نلک معناسی بو : « بوبابده سزه مأذونیت
 کامله ویریورم . یالکیز شونی ایسترم که بو انسانیت محبتی اوزاقلرده
 تجلی ایتسین » شمدی آکلایور سکزیاه ناپولئون شرقده مثلاً روملری
 آجیوب قورتارمق ، بو صورتله انسانیت بر محبت کوسترمک ایستورم ،

اما بوعبتي كندی يد ضبطه كچيرديكى ايتاليا، اسپانيا ودها سائر نقطه لردم
 كوسترمك ايشنه كليه جگهي خارجه ناظرينه افهام ايدور :

تخمينه كوره اولجه علي اميري افندي حضرت تالربنك اثبات ايتدكلري
 وجهله تانك فتحيله ترك كلمه سني « تورك » وچن مكتوب بدم بسم كوسرديدم
 وجهله entilé يني entilé او قويوب ترجمه كزي ده آ كا كوره ياپديغكز
 كبي بو دفعه ده شوزواللي Lointain كلمه سني شرقلي مناسنه كلن لوانتن
 Levantin او قوم شسكز . مكره دم انسايتپروراكلك شرقليسي ، غربليسي
 اوله ميه جغهي دوشونمكه هيچ ازوم كورميوب ناپولئون كبي داستان مظفرياتي
 ودهاي مستناسي تاريخلري طولديرمش اولان بيوك بر ذاتك اسانه
 هيچ ياقيشيان اوله بر صاحبه يي مشاراليه بي پروا اسناد ايتمشكز .
 بو حالد اتركزي او قويه جق زوالليري هم او جمره الحرب ، هم مؤلف
 كتاب اولان مورخ سياسي حقنده ملكش بر ذهابه دوشورمش اوليورسكز .
 آكلاديكزمي دقتسزلككزك نتيجه سني ؟ ..

آرتق سوزي دها اوزاتميه لم . فؤاد بك ديكري كتابلري ايچون ده
 بويله بر مكتوب جق يازاجم افندم .

سليم ثابت

